Bureus, Johannes

Den svenska runeskriften uti literatura danica antiquissima Fa 20

1641

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!
Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

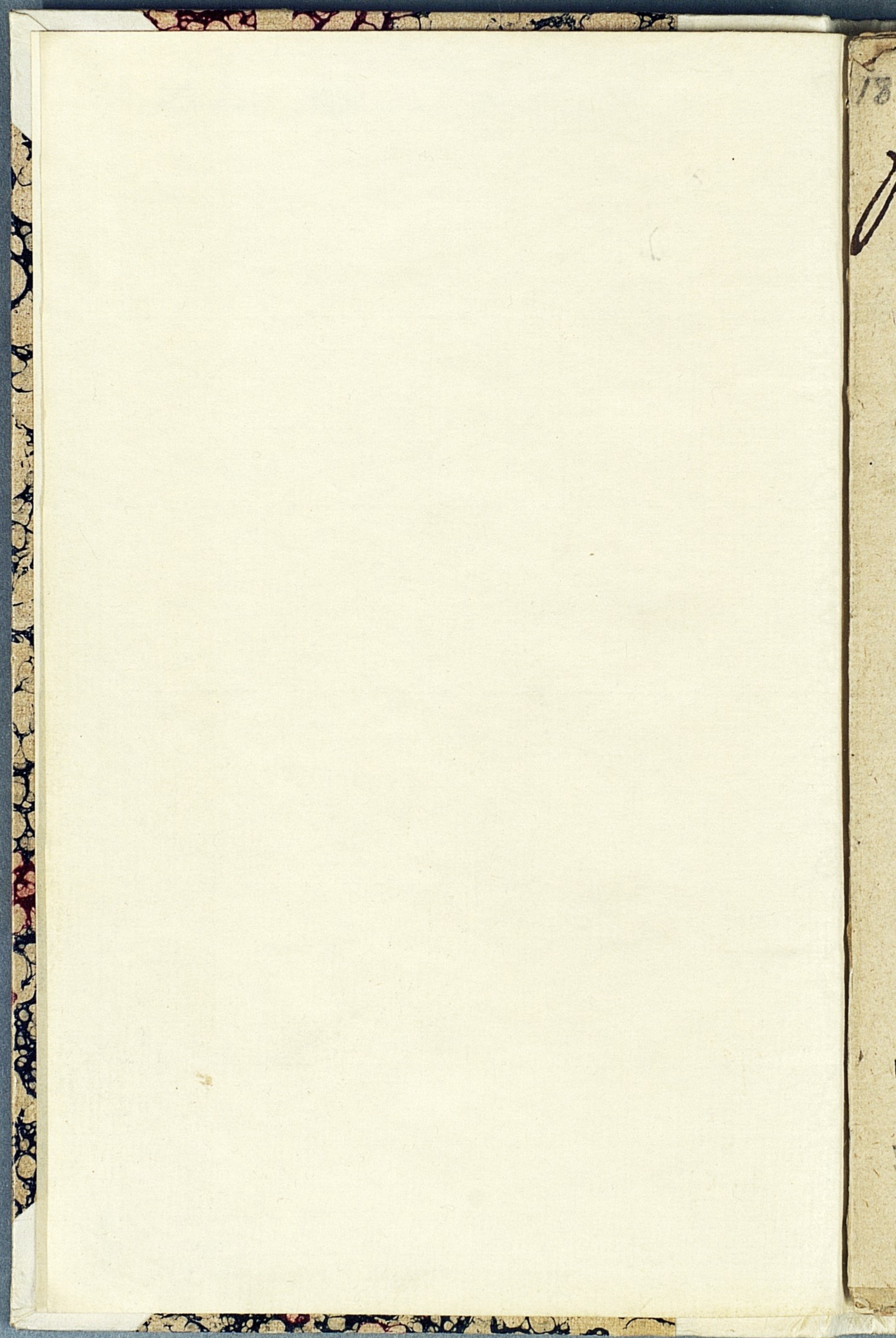
- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

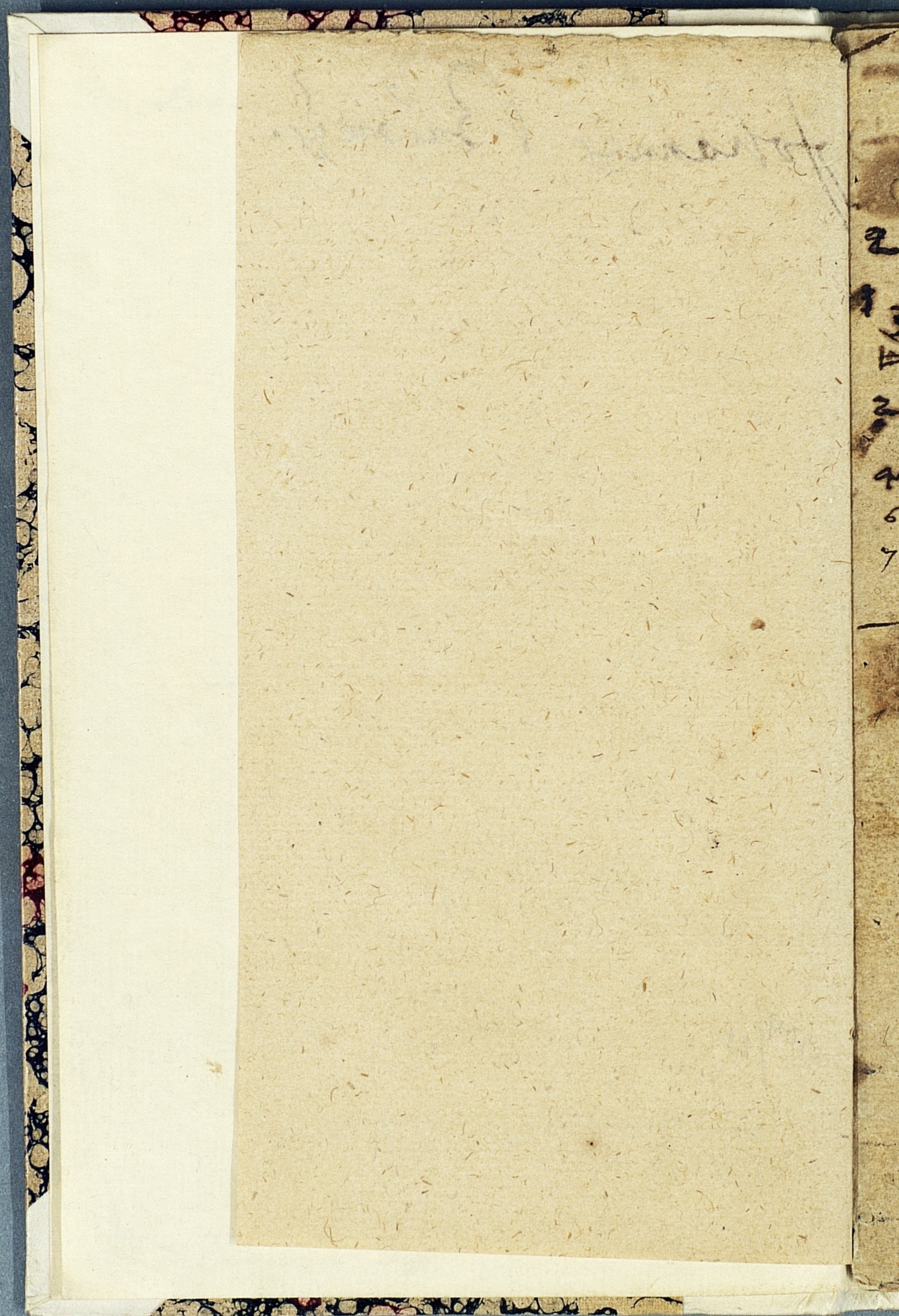
- http://search.books2ebooks.eu/

Från Riksarkivet.

13

Johannes Bureus.

35

Den Svenska Runa-Reffsten uti ~~Dan~~ Literatura DANICA ANTIQVISSIMA ~~D. OLAVI~~ ~~Worm.~~ ~~Vulgo~~ Vulgo GOTICA dicta. opera OLAVI WORMII D.

Den SVENSKA Runarefsten. uti

förwälfyllta fædernes land som skäld håller ~~...~~ af frägd 1 I A B. luci reddita. 1641 21 Julij 10 aur.

Ex ungue Leonē

3 facir.

RVNICA LVCI veddita

Hoc ego Vermiculus feci — omnes

Annis 1599. 1611. 1613 1624. 1612

VIS Vermis honores — gratis

1626. 1636.

V.I.S. vermis abjicienti Sacri V libri, I capitis, S versum: manet manica E libri R capitis M. versus.

1404/21

3 Dedicatio Comiti Magno

24 Junij 12 som han såg uttydningen
på Sprängda mans ök — Jumentum
flyddi två bröl — binorum (sessorum)
formans börda • onus fugit
— Syntes migh wara en Spåsaga om Runor
ens framfärd.
För den som hastar är
han sprängder ök
Men för den som efter far
är han) Guds Mynder
(som) Hörlingar fort.

~~Defloratio~~ ~~literaturæ Runicæ.~~
Censura
sup[er] libr.

~~Defloratio~~
libri
cujus hic est titulus 3

~~Ur-drägt~~
af den Boken som kaledes ~~[illegible]~~:
RNNTch
seu
DANICA
LITERATURA
antiquissima.
Vulgo GOTHICA dicta
luci reddita
opera
OLAI WORMII D.
Medicinæ in Academia
hafniesi profess. p.

Hafniæ
Typis Melchioris Martzan
1636.

~~Venia invitalis~~
Spectatissimi D.
Authoris ~~cum~~
~~venia~~ ~~[illegible]~~
Si qui vero hisce Symbolam
suam conferre voluerint, &
quæ hic proposita ulterius
elimare, nobis rem fecerint
gratissimam, et conjuncta
valebunt quæ distracta aut
neglecta jam nulli prosunt.

och der [illegible] ITA Runici
~~Censura~~ - Memo

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

Runica

~~Gothica~~
Luci reddita.

~~Hos ego versiculos feci, 1599. 1611. 1613. 1624.~~
~~fers Wormæ Laudes.~~
rapis ~~Ormio~~ ~~honores~~ ~~[illegible]~~ ~~nomen~~ ~~1626. 1636.~~ ~~1636.~~
~~capo~~

~~Hoc ego Vermiculus feci, 1599~~ 1611 1613 1624.
~~fers Vermis Laudes 16[illegible]~~

V.I.S. pro 9:18.
~~Vis~~ ~~[illegible]~~ ~~Vermis honores. 1626. 1636.~~
1641 7 Julij 10 an.
E.R.M.
11 Julij [illegible]
8½ pom.

Dedicatoria ul
[illegible] Magno Gabrieli
som [illegible]

Sub
VERITATIS,
~~privilegio~~ Sacte
et cum ~~venia~~.
~~Spectatis~~ Authoris ~~venia~~
Si quis literis magis
congrua elicuerit:
ei est quod gratias
agam.

2 facio 5 { VIS ~~VERMIS~~ Honores. ~~demeriti~~.
abjicienti
V libri ~~[illegible]~~ ~~capitis~~ S versum,
~~[illegible]~~ ~~manica~~ Manica manus
E libri R cap. M versum 5

V:I:S
E:R:M.

Fatalis Vermis V[is] abjicientis libri 20 Cap. 9 Versus 18.
[illegible] Manica Libri 5. Cap. 17. Versus 12.

TeTiGi TuoTe Gladio. Solis motus et calor

pa

Ex 1 cap. quo nomine Literas suas
antiquitus appellaverint Dani.

på 1. Ea quæ certis observationibus ex relictis an.
30 rader in til ~~indicant~~ alienis. 2:13

2.27. Sulcos enim 11 rader til peritissimi. 3:7

3:12. In voce igitur 5 rader, lyktas dixerunt. 1:16

4:8. Eruditissimus (3 facies) ~~Spelmannus~~ habitus ~~meus~~. 6:17

Nota.

Ex cap. 2. An Runer vox sit
originis Hebreæ.

Der förkastar han deras mening som säja
Runor hafwa sit namn, af thet hebraiska,
ordet Rinna hwilket merker på Latin
ovationem en frögdesång.
Honom synes likare tilltal at wara kom-
mit af Latinen Runa. hwilket merker
en kind pijl eller spiuta. Efter Runata
hos Ennium kan uttydas med runis
confecta ac dementata, vel telis magiâ Ru-
nicâ incantatis.

Caput 3 ~~integrum~~.
Quot modis vox Runer usurpari
consveuit.
Quod majores nostri hela capitet.
wönter man.

Additio | Nota Ryndur maður] non ~~virum~~ Runicum
virum
^ peritum, | sed, expertum, ^ et probatum Sveones et Norvegi in
terpretantur, à röna antiquis runa, experiri, inde
, et Runa | rön ,, experientia. ~~rönder expertus per~~

Caput 4.
Cur literæ Runicæ a quibusdam Gothicæ
et Geticæ vocantur.
Quicunque exterorum hela capitet

Desiderius V cap. dessen Orden pag. 32 | Der han her ställer. Verum [illegible]regi
ones. der i breddan står [illegible]
Sunt autem ea ipsa in til ostensum. 5 rader. | Falso Gothus Ulfilas pu[illegible]nis
se Runas. Det [illegible]
och säger. at de bok[illegible]na som
Ulfilas hafwer nämnt utaf de
måge ~~wälkaliga~~ kallas Götisk skrift
men icke Runorne, ty de äro intet
någon ther
upfunden af Gothen ~~[illegible]~~ utan ~~[illegible]~~

Första Worms Grundvalsten så är denna:

De Danske hafva intagit Jutland (som hafver fått namn af en vidnamn Jute:)

Derföre äro de ~~danske och~~ Göter

(margin: [illegible] at de Danske hafva äfven ut Riket [illegible] efter de äro Göter)

Lika som man ville säja

~~De Svenske hafva fordom intagit Finland, derföre äro de finnar~~

Götarne som utkomo ur Italien

Intogo Gotland af Frysarne (som frijske kallas:)

Derföre äro de Frysar.

Israëliterne [illegible] ~~intogo~~ Canaans land,

Derföre äro de Cananeer.

Judar, eller Jutar intogo Cimbrernes land (Avil hvitfeld).

Derföre äro ~~[illegible] nu danske efter namnet~~ Cimbri.

Huru kunna desse sämjas; (nämligen) De orden här stå:

Gothorum Originem nullibi reperies praeterquam iis in regionibus quæ Danicæ iurisdictioni IAM sunt subiectæ. (hvilka aldrig varo lagtagna)

Och de som i Svenska Lag stå:

Tvenne äro Göta i Sverike: Östgöta och Westgöta. Ey finns Götanamn i flerom landom fast stående utan i Svea rike: För thy at af them utspreddis Götanamn i annar land som skriften sägia.

Hvad af thesom sant är vet hvar förståndig man. Så och at intet Göta och [illegible] 7 cap. pag 52.

Ab hac natura alienissimos fuisse omnes qui Danicum nunquam agnovere imperium

Res ipsa docet.

- land ligger i Skåne (det under Dan-
mark nu räknas).

pag 24. Ded han tager Jornandem
til witnes at Geticum regnum skal
hafwa af sig födt in Septentrione
Gothiam in Scandia och Gutlandiam
Ded är twärt emot Jornandem
som skrifwer at Göterne som då bod-
de uti Italien och kallades Goti, och

Danubium mot Pontum. de som förr bodde wid ~~Maeotin~~ och
kallades Getæ, woro först utgång-
ne ur Scanzia, deras förfäder.

~~Der han så seger i Jornandes skalmyser honom mycket mera wthr han så skrifwer: och Jornandes~~ Ex hac igit. Scanzia insula
quasi officina gentium aut certe vagina nationum cum rege suo nomine
Berik Gothi quondam memorantur egressi

~~[illegible]~~

~~Der af kan man så foga til slutning: Dani äro först utkomne af Kålland i Westergötland. Derföre woro de Westgöterne och deras börn hafwa wiss rättigheet til Götanamnet.~~

Andra Grundwalstenen

Plinius skrifwer om Götherne som bodde
25 pa. wid Danubium sålundes:
Getæ, Daci Romanis dicti.
~~Derföre äro de Danske som bo i Dan-
mark och så de samma Götherne som hafwa upfunnit
Runorne~~

28 pa. Cælius Rodiginus der han skrifwer.
Qui vero à Romanis nuncupantur
Daci, et ab se ipsis quoq, hoste Grecor.
nonnulli Getas dicunt.

Här står dicti och dicunt ~~uti grunden men~~
sunt ~~esse [illegible]~~

Men hand siger
~~Men hand siger~~ Strabo som lefde
för Plinium og Stephanus Byzantius. ~~[illegible]~~

Strabo lib. 7.
Fuit et alia regionis divisio ex antiquis permanens temporibus, alios enim Dacos alios Getas appellant. Getas quidem, qui ad Pontū in orientem vergunt: Dacos autem qui in op-positum versus Germaniam et ad Istri fontes quos olim Davos vocatos esse reor. Ex quo apud Athenienses Davorum et Getarum no-mina servilia plurimum abundabant.

Dessam ma pa 695. ex Stephano

Den strax [illegible] Ceterum idem Dacorū et Getarum sermo est. Græcis vero Getæ notiores fiunt, quia frequentius ad utram que Istri ripam migrant.

Ovidius sammar [illegible] samme.

Hinc quoq; Mileto missi venere Coloni
Inque Getis Graias constituere domos.

og dette. Mixta sit hæc quavis inter Græcosq; Getasq;
A male pacatis plus trahit ora Getis.

og dette Græcaq; cum Gotico mixta loquela sono est.

Wolfgangus Lazius lib. 10 Migrationum. pa 693.
Apud Procopium asserunt Longobardi in oratione quadam ad Justinianum Cæ-sarem, Gothis Dacos olim fuisse vectigales. Hæc prolixè ex Rhenano nostro adducere vo-luimus. Patet ex eadem decisione Beati nostri, nec Dacos nec Gothinos eosdem cum Gothis extitisse.

Lyer ~~[illegible]~~ at [illegible] Gotum [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ bedre landr. Sc. vero Daci ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ bedre landr efter de bedde ~~[illegible]~~.

Lika som Finnarne än i dag kalla
alla Swenske Roziloina för Rodz-
lagen skuld som nu [illegible] dels af Uplands
fallandom, närmest Finland.
Sammalunda kalla de alla Europeos Saxa-
laina, af Saxarna Saxonibus som fordo
bodde närmest.
Så kallas Æthyopes af Tyskarna Mo-
rer af Mauris uti Mauritania som
bo närmast

~~[illegible]~~

1 Östersiön heter af Latinis Mare
Baltiucum för Belt och Belter sund
skuld som närmest Tydskland ligger.

af Paulus Longobardus	~~Aller dessa Nordlanden kallar Plinius~~ ~~Scandinaviam~~ ~~[illegible]~~ för Skäre ~~skuld som genom närmest [illegible] låg.~~

~~[illegible]~~
~~grunden om kull~~

~~Om ~~at~~ pars för totum. Då står~~
~~ända grunden fast~~

~~Der dag Jornandes~~ så skrifver ~~annorleds~~ näst efter förre ord ~~som förr är~~
~~[illegible] saledes, [illegible]~~
Qui ut primum e Navibus exeuntes terras
attigerunt, ilico loco nomen dederunt. Nam
hodie illic, ut fertur, Goti Scanzia vocatur
unde mox promoventes ad sedes Ulme-
rugorum, qui tunc Oceani ripas insidebant
castra metati sunt, eosque commisso praelio
propriis sedibus pepulerunt.
Här synes klarare at Göterne äro
först utgångne af stora fasta landet ~~först~~
på Gotland och sedan til Rigen
och der fått flere skep

~~[illegible]~~ at Cimbri äro och Gothi

[illegible] Grundwalar [illegible]

Aventini ord. ~~Gotthi qui Dani Daci~~ pelagi teste

Cimbrorum partes 1 Dani 2 Scandia

3 Selandia 4 Scandinavia med hwilken

Norrmän, Swenskar, Finnar och

Götar. Den han wer kallar Gotos

som ~~[illegible]~~ kallar för Danos Dacos och Getas

Men Gottos ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ congo

fram [illegible] eller [illegible] Gorom ~~[illegible]~~ äro och ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~och [illegible]~~

~~och [illegible]~~

~~[illegible]~~

och

Bevise nu at Seland är

en Del af Cimbris af Antiquis

Authoribus först som ~~[illegible]~~

ne bo än Götar.

[illegible] ~~om [illegible] förste [illegible] af Nor [illegible]~~

[illegible]

Derföre menar han at Cimbri äro och Göt

Lika som Finnarne än i dag kalla alla Swenska Kozilaima för Rodz„lagen skuld som var ~~en~~ östersta delt af Uplands„folklandem, närmast Finland.

Sammalunda kalla de alla Europeos Saxalaima, af Saxarna Saxonibus som fordo bodde närmast.

Så kallas Äthyopes af Zyskarna Mo„rer af Mauris uti Mauritania som bo närmast.

Så sant som ~~Finska Målet är Göthiskt~~ ~~[illegible]~~, Cimbri Ginmär äro ~~Juter~~

och Gotland skild från Danmark

och Skåne från Scandinavia der ~~Gö~~ ~~[illegible]~~ de Swenske Wender och Götarne bo.

Så fast är Byggia på Aventino

~~Warda Grenden fast~~

~~Der dess Jornandes föreskrifver annorledes som förr är meest~~ ~~efter föjer ord~~ ~~så lydandes, qui ut per~~

Qui ut primum e Navibus exeuntes terras attigere, illico loco nomen dederunt Nam hodie illic, ut fertur, Goti Scanzia vocatur unde mox promoventes ad sedes Ulmerugorum, qui tunc Oceani ripas insidebant castrametati sunt, eosque commisso praelio propriis sedibus pepulerunt.

Här synes klarare at Götarne äro först utgångne af stora fasta landet ~~först~~ på Gotland och sedan til Rügen och der fått fleuer [illegible]

[illegible] at Cimbri äro och Gothi

Tredie är Grundstekar stenen

Aventini ord. Gotthi qui Dani Daci pe[illegible] [illegible]

Cimbrorum partes 1 Dani 2 Scandia

3 Selandia 4 Scandinavia med hwilken

Normän, Swenskar, finnar och

Göter. Den han ock kallar Gotos

som [illegible] kallar han Danos Dacos och Gotos

Men Gottos [illegible]

Den hwilken

Danos Dacos och Gotos [illegible]

han [illegible] ut af Gotland [illegible]

och [illegible] är Skandinavia

[illegible]

Dani [illegible]

Den [illegible] Finnlandh och [illegible]

[illegible] Seland [illegible] ifrå Danmark och

Skåne [illegible] ifrå Scandinaviam [illegible]

[illegible] Daniam [illegible]

tro honom [illegible] alt [illegible] som långe

[illegible] främmande är och [illegible]

fram [illegible] eller [illegible] honom

[illegible]

[illegible]

[illegible]

och [illegible]

och [illegible]

och

[illegible]

Bevise nogon at Seland är

en del af Cimbris af Antiquis

Authoribus först som [illegible] en bo än Göter.

Sedan [illegible] af Nor[illegible] tvisten

Derföre menar han at Cimbri äro och Göti

det warda
Swårt skal [illegible]
[illegible] men med någon wiß antar-
breuisat Siälland hafa någon
befatt
tid [illegible] af Jut-
landz forna Inbyggiare Cim-
bris. än sidan hela Danmark
Skåne och alle Nordlanden

affalla
4 Grundwalar
äro
til dy [illegible] att [illegible] Jutar Gutar.

är det En Engelsk [illegible] Gwilhelm Lambard
[illegible] hwar han talar om det [illegible]
Lambertus skr. sål. här Bedas [illegible] Vitas, [illegible]
Liber Bedæ Saxonicus Geatum
Vertit id est Gotos quos Jutas et
Jutenos [illegible] antiquarius dictos
Philippus Melanchthon et Matthæus
Och Philip Westmonasteriensis affirmant.
[illegible] Philippi
[illegible] hos så lydande

pi ord: Proximi Getis versus Vngariam
hwilke [illegible] inter et Jutar
äro Gutar [illegible] Gothe
[illegible] Dacis
och Cimbri [illegible]
[illegible] Vngariam
[illegible]

Nec enim dubium est Getas esse Gothos
seu a Gothis oriundos. Der fogar han til: Man
här i dessa orden som hwar man ser
hwilka [illegible] Vice versa äro samme. Så at af Go
tis äro Getæ, af Danis Daci och af Cimbris Cimmer
rii. som Strabo witnar [illegible] Menn

4 Grundvalr fornen ,
~~tilsby~~ at Jutar äro af ålder
kallade Gutar

Utan ~~Wä~~ dedden Engelske mannen Lam-
bartus skrifuer säl:

Liber Bedae Saxonicus.

Och Philippi indragner ord:
~~Nec enim dubium est Getas esse~~
~~Gotos seu a Gothis oriundos~~.
Proximi Getis versus Unga.

här föres intet at Cimbri äro
Gothi eller ~~Cimbri~~ Getae, mycket
mindre Juti Guti. Utan, ~~han~~
~~[illegible]~~ efter hans ord som
förrgå:

Nec enim dubium est Getas esse
Gothos seu a Gothis oriundos.

~~Så~~ parar han ~~de~~ fördgarna
~~fin~~ samman ~~[illegible]~~ barnen til
sina föräldrar, Getas til Gotos
Dacos til Danos och Cimmerios
til Cimbros. såsom Strabo gör: lib 7

Cimbri ad paludem usque Meotin mi-
litiam agitarint. Ab eis enim Cimme-
rius vocatus est Bosphorus, quasi Cimbricus, cum
Graecorum lingua Cimmerios Cimbros no-
minent.

W

At Jutar skola af ålder wara
kallade Gutar der til finner jag
ingen skäl. Ty
fram för A O och V plägar ofta
G bytas uti J. främst i orden
Utan allramest af de Tyrskiska
han jag hördt såsom Gohannes
för Johannes och Gund för Gud
Och ~~[illegible]~~ [illegible] är af ännda tungomålet.
Men framman för E O och Y
plägar Göter [illegible] consonanter
~~[illegible]~~
såsom uti Jördan för Geor-
gius, och sammaledes Giesus för Jesus.
Här af följer at det är [illegible]
tal säja Jutar wara fordom
kallade Gutar.

~~[illegible]~~

Gotland är nu kallat såsom det
~~[illegible]~~ wore Godt land - bona terra
der af kalla de Danske sina
Göter Gotthos. at de äro Herrar
[illegible] öfer sama land.
Men det doch fordom hade namn
af en Östgöte Güte benämnd
nämliga Gutland Guti terra
som man ser af Crönikos Lag.
och gamle bref, Skriftstenarna i Lin-
köping och Runestenen i Norsunda.

af

af Twingen

af de gamle namnet Jü-rund.

såsom Itali, Gierusalem Giovanno för Johannes, Giustitia för Justitia der b

Skärkarl

(Scandia) Meridionalis (tenent)
Cave Philemmus Gute z Danceones.

Men framman för E Ä och Ö.
så hafwa G och I det lagat at,
wi uti det namnet Georgius tage
bort G- och hafwom Jöran af det
gamla bruklige namnet Jürund.
Och åter fram för J lägger G till
dessa namnen Jesus Gesus. Gierusa- Yerumbus
lem, Giudei, Giustitia. Giovanno Johães. [illegible]
hos Italienarne. Men J byter
uti G. Utan efter Consonan Dag Dage Wäg Wäga
Hög Höga
Jornandes der han kallar några
inbyggiare uti Scanzia, Gauti Goth
det är förstådes om Westgötar ~~[illegible]~~
~~[illegible] Westgöter kallas och af Norskom Gautar~~
~~och Götaälfen wid Trollhätta, Gautälf~~
At han sätter dem i ett ord samman, är intet
underligt, som alldeles war här i landet [illegible] sam hörd
nig. som man ser af det ordet Liotida
der han förer de twenne [illegible] sammam
som äro Lida oc Eida. Lida wid Lid-
köping, och Eida nest Eidweden. [illegible]

nedan Ostrogothæ äro dem och nämnde.
Att Westgöterne hette fordom Gautar är
klart af Norska krönikorne der
Göta älfwen wid Trollhätta kallas Gauta
älf
~~Så är det klart at Goti äro Ostgöter~~
~~Gauti Westgöter och Guti de som på Gut-~~
~~land [illegible]~~
~~Säger och [illegible] Ptolomæus [illegible]~~
(~~der~~ Scandiæ) Meridionalia Gutæ et Dau-
ciones tenent, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Der sätter han Dauciones såsom [illegible] in på Stora Scandia
[illegible]
2 1 4 3 5

At Jute namn
är åtskilligt ifrå
Gute
Witna desse Runstenar.

i Thjörby sochn
i Småland.
Rune Gutar 199
wisti stenen 2:47
Ör gutar i Stenåsa
på Öland. 13 stenen
Ingjuter i Bergunda
på Öland. 15.

Windjutar i Glanshammar i Närike

~~Ajutar~~ såg jag bland Runstenarna men jag finner icke igen hans

i Brunstad 6:54 3:90.

Güte och Güti mansnamn
finnes på Runestenarna,
Güti i Bäling i Upland ——— 167 stenen
Güte i Branna i Småland
Jütenamnet finns och här i Upl.
Sigu Jüter i Danmark ——— 104
och i Lisbona ——— 176
Öran Jüter i Hökshufsünd ——— 249

I lika måtto kan Jütland och få Güter i
hafwa namn af någon som hade Jädra
hett Jüte. Wore icke det hvid Södersig tüna.
wet at ~~Juda~~ det har namn 124.
af Jüdar som man ser af 129
Jütske Lagboken hwilkens
Titel är denne

Den rätte Jüdske Lowbog
nu nyligen offuerseet corrigeret
oc Dansken forbedret år
MDLXXXX.
Prentet i den Kongelige stad
Kiöbenhaffn
1590.

Har med synes Arild Hvitfeld
hålla ~~det [illegible] [illegible]~~ sig fast
~~at~~ Jüder ^som^ hafwa intagit Cimbris[ka] ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~ ~~[illegible]~~. det landet [illegible] ~~utgånge~~
~~[illegible] [illegible]~~
~~hiir [illegible] [illegible] [illegible]~~ utfarne
~~[illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~

Wormius uti sin Skrift om Tilshögs
Runestenen synes samma och säga

Har af synes at de som inkommo woro
icke de som och utdrogo.

byggia på en stadig grundwal:
så kan sommarendes den läggia
åt Sanam, som så lyder.

Detta Ditmar K. Erik i Danmark.
der han så skrifwer.

119 Dani, ut tradantur veteres historiographi tempore Saruch proavi Abrahæ,
Regnum quod nunc Dania dicitur intra [illegible] Verminiores de Gothia.

~~aut så: af hwilke K. Erik i Danmark~~

120 Qui quidem Gothi ut dicit Papias de Gog
filio Japhet orti sunt.
Dan filius Humble de Suecia veniens
regnavit super Sialandiam Monen
Falstor et Laland cuius regnum
dicebatur Withesloth (Wetsla[illegible])
Thär på kan Vormius så lundel
byggia:

Danske

Jag om de komo för än [illegible]
åter war ute

Men dhät Spelmannus indre-
ger uthur Engelske Lagen.
Guti vero similiter.
Den ældre Westgötha Lagen med den frihet
som de Engelske fordom hade i Sweriket.

Beslut.

Af alt dette kan intet beqvemligen
slutas at de Danske äro Göter,
Dani Gothi eller Daci Geta.
Utan efter Wormius så ändre-
ligen will, ~~och han håller Jamundi~~
~~veit~~ ~~såsom ligt~~
~~ene band~~ ~~förste~~

~~Göter~~
~~Jamundi~~
Goteni in hac gente reliquis corpore eminentiores, quamvis ~~...~~
et DANI ex ipsorum stirpe progressi Erulos, expulerunt.
propriis sedibus
~~och ... sådant ...~~
de Danske hafwa sit ~~första~~ ur-
sprung af Westgötharne och äro först
utgångne af Kåkindz häred, in på
Seland. Therföre ~~...~~, hafwa
~~och ...~~ underss
...hget til Götarsmet. Addo
så som de fordom hade ~~...~~
til dhät arfwet som ännu kal-
las Danaarf.
Uti Sweriket
Hwilket Lag
~~...~~ Götom i Swerkeland
~~...~~ fordom wägnadt. F.

Efter som Westgötha Lagen
Ingen man arf
tahi ... i Götlandz ...
sitter

Nu är den Grunden
Lagder; at Dani äro Götar
af härkomster.

~~Hä~~ ~~Her~~ På bygger Wormius den nu byggningen.

Quia, Dani Getæ sint dicti et Goti, ~~et~~ Ergo per consequens Literæ Danicæ, sunt Goticæ.

~~et~~ ~~[illegible]~~ Gothis qui ~~Dani sunt~~ ~~[illegible]~~ fuere

~~Ex[illegible]~~ et ab (ys) ~~[illegible]~~ primo inventæ
~~ulterius per conseqvens.~~
~~ab ys frequentata, ab ys quam pro~~
~~pagata (elementa Gotica) ad nostru~~
~~saeculum perfluxerunt.~~
~~Runicæ~~

Efter Dani äro Gothi, derföre
hafwa de först upfunnit Runorne
och ~~[illegible]~~ må de ~~[illegible]~~ kallas Danske.

wettelighast

~~Hvad~~ Kan den Danske Byggern Tyda hau, der til
~~fågar den Nägel~~
~~[illegible]~~
fyrkantet Vard ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, finnes i Adul-
runa Redivivia.

Hwad rigit

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ af
Runorna
funnit
hafwa
der ta-
lar ing
om
huilsom.
äro.

ad cap V notæ,

Helsingicæ. Angdal et Tuna.
Et Hwitingmeers in Tinndia.
Ceteris omnibus Runis dissimiles
similes tamen sed diversæ lectionis
Tiundensers. Tylla, Vadh
Linsunda i Norsunda
Alby i Wåla.
Östergötsk Röke
Helsing in Forsa.
Runom lika catalica

Tiund {1 Vadh, 2 Lins, 3 Våla}
Ostrog. Rök
Hels. Forsens

{Runor
okändre}
olika {Hels. Angadal ~~Tunensi~~
Tiundensers Hwitinge Runsolund

Caput V

Quot literarum Runicarum ex- titerint hominem.

Prisca Elementa Danica p. tolas caput

här har jag intet til leggia. Jo om vara kände, okände | nummel 16

Cap XI

Lvarum Danicarum numerus investigatur.

like som han intet har sedt nogon tafla

Quam vis tot 10 rader ~~10 rader~~

pa74 Waldemaro p. ~~Plu ...~~ början ~~aer den ...~~

~~Primaere~~ alt in til andan.

här lätz han intet hafwa sedt ~~nogon tafla~~ ~~...~~ 1599, och the bökerne ~~tolt~~ 1613 1624 ~~utgångne~~ der wisste tafflet är 15 stafwar, den 16 är satt uti 5 rumet ~~och~~ sampt med R.

Hwad Stungne Runorne widkommer att Koning Waldimar wid åren 1216 skal dem alla hafwa först opfunnit ~~...~~

Det må ingalunda förstås om de Swenske Runorna, ty de woro ett hundrade år til förende ödelagde, som man endels kan se af K. Ingo ~~...~~ uti Wreta ~~...~~ Ragwaldz ~~...~~ der are, Kloster ~~tafla~~ står 1139. och hans fadr. Koning Ingel der ~~...~~ munkestijl.

Och må ingen mena at wåra Runor woro derföre ~~...~~ ostungna (in til den tiden). Ty här finnas allmast här i Upland ~~...~~ Runestenar ~~til hundrade tals~~ der Treidingen med stungne. Jeder ~~...~~ och Diätten ~~...~~ med stungete ~~...~~

~~...~~ [illegible] och en fiorde del med

~~...~~ dässe [illegible]

[illegible]

stungen Kön ᚼ, förutan desse. [illegible] R.

så många staf- läten äro, så många stafwar hafwa Grekerne först haft. Wj hafwa och Runa könnare ~~...~~ haft sexton al- ~~...~~ ~~...~~ Grekerne 30 ~~...~~ ~~...~~ särskilta läten

som man finner om ~~som~~ Runboken uti 7 capit.

Z

Hwad denne Skalda boken ? Runska tilkommer, Så är han ~~fögo~~ ~~[illegible]~~ så gammal ~~[illegible]~~. Ty han är alt längat efter wanlig skrifwarsätt nu brukas ~~i [illegible]~~, och intet efter Runasätt. Ty

~~[illegible] [illegible] med dubble stafwar.~~

~~[illegible] [illegible] consonanter.~~

~~Ibland alle Runstenar i [illegible] [illegible]~~ ~~icke [illegible] än [illegible] [illegible]~~.

~~M[illegible] [illegible] [illegible] af alle~~ de jag har sedt af Swenske och danske kan ingen än som här i dessa tu orden

Mannes och boll. ~~för[illegible]~~ ~~[illegible] [illegible] [illegible], i [illegible]~~.

Thet ordet ᛏᚢᚢᛁ wijser skrifwaren at han war mechta okunniger i Runom. och them efter tydde med tuui.

Thet första dubbla V jag har sedt i bruk, är Konung Johan then Unges ~~[illegible]~~ til Östgötherne, ther dz finz i desse ordom SVecorum. och Verta. Han dödde Ao: 1222.

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Tungomålet som här synes, them Swenskom gamalt och them Danskom äldre, Är them Isländernne än i dag bruka. Ty är här såga Antiquitas ~~[illegible]~~ som ~~[illegible] [illegible]~~ at wara fram dragen ~~af~~ utur mörkret.

~~Ty [illegible] [illegible] [illegible] tackeder som sådant här sendt på stassed landet och [illegible] [illegible] [illegible].~~

hafwa ~~[illegible]~~ dub bel conso nam ~~efter~~ ~~i [illegible]~~ efter voca len såsom

tu

man kan säja

Caput V

D.D.

Quot literarum Runicarum exti-
terint genera

Först skal han dem uti
Trenne slags Runor. Det första
[illegible] öfwer alt
[illegible] felt Run
om hwilka han handlar i denna boken och
kallar dem enfalt, Runor
af hwilka [illegible] Gutkun, Volkun, Ofkun
[illegible] han utförer desse grenne namnen
Signum. desse

At danske tungomålet skal af Runor
kallas Runamål. [illegible] han bewisas
af trenne Runböker: Edda och Skalda.
Det andra
hwi Danskan skal allena kallas Runa-
mål och intet Götiskan, som Runorne mest dels
[illegible] föra wara [illegible]

Af desse Runor at de på åtskillige sätt på Ri-
nestenar utlagde [illegible], derefter som lige giordt
flere slags namn. Samaras [illegible] Runas et fortes

Det andra Slaget af Runorne kallar
han Ramrunor, med hwilka fordom brukades trolldom. [illegible] Runor som [illegible]
[illegible] Oden [illegible], hwilken het As
der uprekner [illegible] och gaf sig Odens namn
namnkunnig trollkar och dyrkades siden för en Asagud
der med han förgiorde en Fija Rinda [illegible] utslöt
2 Gutruna Runor med troska som förgiorde [illegible]; hoo tilförende
krigsfolk at de slagos in bördet.
3 hartgorpal Runor, der med han brukade sjunfärdiga
konster [illegible] han
Och för Gudi en [illegible] at man vet in-
tet af desse sådana [illegible].
Dog förer han [illegible] en gamal skrift der [illegible]
[illegible] at Normannen hafwa brukat ur Wolfs Lazio der i
[illegible] Runor där [illegible], hwilka och der hos för skrifs
war upstuckade uti cap. 6.

Jag menar det wara klart, at Runorne äro twehanda
uti fatkedom och mångfall; bruket och missbruket

Och wil så dela dem: Ritr Runor eller Rafrunor, sådana som å
stenom finnes; och Rämrunor som å stafwom til Calender
brukas; dem man intet läs med [illegible].

[illegible]

buda V longo guida [illegible] Alyar

Åter der emot bekänner han sig hafwa
sedt annat slags Skrifft hwilken hader dem
Titeln Rammúnor, och medan han hålt
den wara sinnelös af någrom nyligen up bi
digade och hwilkader, hölt han [illegible]
dem owärdiga hwar [illegible] lata insetia.
Efter Runor fordom woro så afhållne
[illegible] [illegible] så hafwa någre der af gifft
sino barnom namn. såsom
Gutruna Dacus uti K. Olof Tryggers saga tyd
Gutrunus Dacus en Konung i Alurnedi Konungsb.
i Ängeland, kallad Adalstein
Aurúna Longobarder nemb. Kongs Asprandi Dr.
der nämnas Solrún Sigrún Ofrún
Rúnulfer, Rúngrir
Der införer han, Arngrimo Jona Islando
sit fulgna bref ifrå
Dem i uprekneb Förrveder Rúnamesta
ord 24 Alphabeta Runica.

1 Solrúnor — 7 Hals R. — 13 Hrunske R
2 Kúst R. — 8 Hang R. — 14 Hauk R
3 Kistu R. — 9 Knopps R. — 15 Wäng R.
4 Fisk R. — 10 Belg R. — 16 Wanda R.
5 Spjal R. — 11 Bung R — 17 Zabera R
6 Lyn R. — 12 Helm R. — 18 Brim R.

Sedan 1 Grönlandskar Rúnir. Grönlandz
2 Wpländskar R af Wpl i Norike
3 Griskar R. Grækiske.
4 Ira letúr Hibernicæ literæ
5 Hangbúa letúr Monticolarum litræ
6 Kerlinga letúr. Vetularum litræ
7 Stafkarla letúr mendicantium litera
Somlige kallas Helmur eller Hregilúr
2 Midhelmúr eller Mid hregilúr: id supra helm Rúnor
3 Wyxlúr — 5 Clitrúr
4 Westúr — 6 Jotún Villúr
7 Jotún Villúr [illegible]
8 Swartar Rúnastafarof Nigromaticu Alfabet.

Dessa förr:ne Runor kallar Arngrim
Villerunor deceptrices
Men der ibland intet wara Mâlrunor
Den han kallar rätta Runor.
Siälf gör Arngrim denna Skilnan.

1 Samliga äro Skrifter, somlige oskrifter,
2 Skrifter äro Mâlrunor eller Dumbrunor
3 illæ vocales hæ mutæ 3 ~~[illegible]~~
4 Mal runor simplices vel compositæ
5 Simplices såsom Alfab. Factorum pro Dania,
och Norvagiam in Chrognogra,
6 Compositæ. Vefiur (intricatæ) Slitrunr,
(fragmenta)
7 Compositarum aliæ faciliores aliæ diffi
ciliores
8 Faciliores quando vocales tantum scrib
tantur
9 difficiliores, der af wet ingen seger ~~bugo~~
10 (Klapprunor non scribendo utan med
~~göklom~~ med händerne och finger
Dactylologia.)
12 Dumbrunæ a vocalium frequentiori
elipsi dictæ constat ~~fere~~ ex solis conso-
nantibus. sådan som Loråkers Runorne.

Cap VI

Figuræ literarum Danicarum hactenus divulgatæ exhibentur

Der ~~befattar~~ befattar han ~~sig~~ intet wilia be-
fatta sig med det Johannes och Olavus Magni och
det Johan Bureus om Runorne skrifvit hafver
~~utan allena~~ ~~det~~ som kommer Danis Cim-
bris och Suis Gutis vid.

Derr på gör han en tafla (~~[illegible]~~ igen han
länger 4 A Bureni tafla ~~fått hade~~) Der i han
har) alldra först hvad han af Ändre men be
kommit hafver. ~~[illegible]~~ nästa wadern ~~[illegible]~~
~~ii~~ ~~ABC~~ Latinskt ABC uthafver är
1 ~~2~~ Anil Hvitfälds dans Rikes Canceleri.
23 ~~3~~ 4 Bonaventuræ Vulcanij.
~~5~~ Petri Lindembergij af Jellinge stenen
4 ~~6~~ Arngrimi, dem han tilskrifver g. Götom
5 6 ~~7~~ Succedit Vlfilas qui hanc literaturā exteris primus communicasse videtur quiq. Alfabetum Danicum in ordinem Latinum redegit et notis quibusdam locupletatum ad alias linguas exprimendas accomodavit.

Dessa säger han sig hafva af Throdoro de Bry

7 ~~8~~ Normannorum ~~Ulfilæ~~ ex Wolfg. Lazio.
8 ~~9~~ ~~Det~~ Gotthicum är Jacobi Bonaventuræ Tafla der han har til 72 alfabet.
9 10 Geticum af sama Tafla
10 11 Scyticum af sama
11 12 Massageticum af sama ~~tafla~~
12 13 Normannorum uthur Beda

Han nämner ännu ex ~~Alfabet~~ som Samuel Purchassius Anglus ibland 4 Alfabeta hafver latit utgå.

1 – är af hans 12 Normanor
2 – Burchassij 14 Suevorum
24 ~~Carnorum~~ Finnor. af Vlfila
3
31 Antiq. Danor.
4
40 Gothor.
5
ult. Vlfilæ.
6

Efter de stå alle förr nämnder få tarvore de intet här afritas säger han

Dessa femme Gesker han fånnit tryckta
forr wara

CAP VII

Figuræ literarum Danicarum e varijs manuscriptis petitæ et ab amicis communicatæ.

Deras sinsemme han intet alla han har bekommit utan dessa efter,, skrifna,, sätter han uti en taffla uti 9 rader utföre.

Näst

I ~~[illegible]~~ Latijnska hela ABC. är

2 ~~[illegible]~~ Calendario ~~af Christian Friis~~
~~[illegible] före 300 år gamalt~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] A.C 1328.~~
Der efter Fasti Danici äro ut gångne, fångne af Christian Friis Danmarks Canceller.

Runskrifen han der nidragen ~~[illegible]~~ läs han så:
Att dusentiar og drey hundrat ara og tiughi ar og atta ar vari lidin af Guds byrd da an ditta rim var skriwat.

Mille trecenti viginti octo anni elapsi erant a nativitate Christi cum hoc Calendarium literis mandaretur.

3 M. Christiani Johannis, ~~Math prof~~ Alburgensis superintendentis

4 M. Nicol. Petri, Umbræ Saxonis authoris
alle dessa skola finnas in Archivo Acad. Hafn.

5 Norvegicum ur en gamal Lagbok, fundit af Bispen i Bergen D Nicol Pascasio.

6 Islandicum ifrå Biscopen Nor på Ijsland. D Tor. laco Scilonio. hans läringe fördo

7 och 8 Gottorpiensia, uti [illegible]
Hertig Johan Adolfz Bibliothek
af Holstein [illegible]
tagen af [illegible]

af [illegible] han så Quas cum ex mo-
numentorum et Epitaphiorum rudera
in ducatu Slesvicensi adhuc conspicuis
collectas credamus quin pro Da-
nicis haberi debeant, nemo dubitare
potest. Ab hac enim literatura
alienissimos fuisse omnes eos qui Da-
nicum imperium nunquam agnove-
re imperium RES IPSA DOCET.

Nota

Att dusand. [illegible]

[illegible]

2 [illegible] Runer [illegible] aldrig dubbel con-
[illegible] [illegible] pag 160 att [illegible]

Att sinne pag 160. Ett.

1. [illegible] aldrig, för e [illegible]
pronunciera, utan [illegible] Ydr.

3 at [illegible] fordom [illegible] dusend, [illegible]

Vet ingenting

4. D [illegible] oftast med þ [illegible] 4.
såsom [illegible] efter R uti byrd
[illegible] eller [illegible] (med strek
tvert öfwer) aldrig: utan det är nytt.

Dunna Runstafen som ♀ pag 30

5 [illegible] uti [illegible] med
[illegible] strek är nu [illegible], fins
aldrig i forne Runor. Utan antingen
med ett bugit strek så) eller [illegible]
[illegible] strek, där ena vett [illegible] andra bugit
så linder ᚢ.ᚼ.ᛗ. [illegible]
[illegible] så [illegible] så ᚢ. [illegible]

6 þᛁᛏᛏᛁ ibland [illegible] hundrade Runestenar
[illegible] ord
med dubbel Consonanter emillan Vocales.
Utan en [illegible] lika som [illegible], ᛏᛏᛁ [illegible].

7 ordet [illegible], är [illegible] för
[illegible]. [illegible] Gunni Gumila.
såsom [illegible] desse 6 { [illegible] [illegible]

ᛐᛐᛐ ᚦᚢᛋᛐᛁᛐᚼ CSS 2|7

Denna Rûnskan efter hon intet [illegible]
är lämpat efter det sättet som gamla Rûna
nu är almänt ~~at~~ ~~skrifwa~~ brûkas ~~[illegible]~~ Utan efter dz
~~[illegible] efter Rûna sättet forma~~. ~~Så kan intet~~
Så håller jag hela samma Ca, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Rûner ~~[illegible]~~, ~~passeliga som~~, ~~[illegible]~~
~~[illegible] uti målet~~, ~~man~~ [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible] för [illegible]~~, [illegible]
~~[illegible]~~, och den som föga här
[illegible] wänter uti Rûnorna.
Ej ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ibland eller de Rû
~~[illegible]~~ wersener, (Böker har jag intet så
~~[illegible]~~, som Wormius har Edda och Scal
~~[illegible]~~ för [illegible]) som jag har sedt i Wormii [illegible] så och
och fått afskrifat från Dan[illegible] ~~[illegible]~~ har jag intet
fûnnit ~~[illegible]~~ sådana böker såsom Wormius pag 27 cap 12

1 ᛐ ~~[illegible]~~ eller A för E puro såsom i gamle Danske böker står eett
går ~~uti~~ Att ~~för~~ och pag 160 att sin
we för att finne. har synes olikan, ~~[illegible]~~
att [illegible] följer åt: ettusend [illegible]

2 Dûbbla consonanter efter [illegible] ordmesûsend [illegible]
som har ᛐᛐᛐ — och är likare Otto såsom [illegible] namn af otto hûnd

3 ᚦ läses för D, uti [illegible], ~~[illegible]~~ de Danske [illegible] med Σ
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Σausent och [Rûsin[illegible]
de Angelsaxer Þhousant. ~~[illegible]~~
Men Nedersaxerne allena [illegible] Duy" ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ at
~~[illegible]~~ [illegible]
ᚼ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] ᚢᚢ
[illegible] i [illegible]
[illegible] som fordom [illegible] läsit för Σ
läses ofta [illegible] för D hälst. Danskarna [illegible] läs för T [illegible] för läses för D. [illegible]

5 ᛐ Sidan [illegible], [illegible] för D.
utan [illegible] ᛐ ~~med~~ ᛐ
[illegible] [illegible]
som forna [illegible] säga nu dä, da [illegible]
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

6 ~~R~~ ~~[illegible]~~ R för [illegible]
[illegible] [R R] [illegible] 4.
(såsom [illegible] ᚱ) ~~[illegible]~~
sådana som finnas 8 [illegible] såsom goud Gold, Gûld
[illegible] ~~[illegible]~~ . de kunde [illegible] för
[illegible] står ᚦ såsom i byrd.

läs detta ᚠ [illegible] stungen Rün

[illegible] fibl [illegible] Runor

ᚠᛏᚴᚱᛏ 195. ᚠ för g aspirato eller Gh.* som [illegible]
og eller och eller åg (Latinsk et,)
Men i detta ordet [illegible] ᚠ
altid K [illegible] såsom „ Sik för [illegible]
[illegible] såsom [illegible] Kyrkogång
uti [illegible] land står
Sia ma thu a mik

/// mik tik sik
sigh mig tig sig

[redacted]

ᛋᛁᛏ ᛘᛏᚦᚢᛁ ᛘᛁ✱ ᛁᛁ ᛘᛏᚦᚢ ᚠᚼᛘᛁᚠ
ᚠᛆᛏᚦᚱ ᚠᛏᛒᚦᛁᛘᛁᚠ ᚠᚱᚠᛏᛁᛏᛁᛘᛁ✱

Här har gan glömt sig ty [illegible]
[illegible]
[illegible] * [illegible]
än [illegible] \ [illegible]
såsom här står tingh [illegible] * [illegible]
[illegible] så [illegible] väl [illegible] så ✱ [illegible]
[illegible] gamla [illegible] är ᛏᚦᚠ och [illegible]
[illegible] stedz [illegible] ᚼᚠ. ty ᚠ läses
stundom med Gh aspirato.

8 7 ᛆ ᛏᛏᛏ läses [illegible] ata utan [illegible] läses
[illegible] atta ty [illegible] såsom nu åtta.

9 8 ᛆ ᛁ Gångande Sol så [illegible]
uti GUS vara så underhuggit.

[redacted]

ᛆ ᛁ uti England [illegible] der Runor [illegible]
[illegible] så ᚦ såsom i byrd strax efter-
[illegible] gamla settet skulle hållas.

vetersol fegörning ᛆ } ~~10~~ ᛆᚱ för mun, at Zå mun thitta [illegible]
vara skriwat., nu [illegible];
Då mun dätta vara skrifwit

Då mun dess, ~~12~~ ~~13~~ [illegible]
så [illegible] vara [illegible]
(Nighard [illegible], [illegible])
11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
~~att Consonans~~ [illegible]

11

~~Dubbla consonans~~ millan vocales [illegible]
[illegible] , [illegible]
[illegible] [illegible] sådana

ᚦᛏᛏᛏᛏ ~~[illegible]~~ [illegible] ᚦᛁᛆᛆᛁ [illegible] ᛏᛁᛏ [illegible] ᚦᛁᚼᛏ
195
~~Singularis~~
~~ᚦᛁᚼᛏ~~ [illegible] 219 banda

såsom — [illegible]

12 at Rim uti Rimstaf merker intet Calendarium derföre at Rimstafven innehåller Calendarium. Utan derföre at, Rom kalladès fordom Rim, såsom gamle ordspråket lyder:
Sänt Trojen til Rim, så vänt äu då Trojen.
at Dag I vexlas, som man af Engelskan som säja Ston för Stin, Stein och Sten // på runstenarne

der wordo lämpade efter Romerska Calendarium och kallas Romani Baculi, tÿ

13 Skrivat är och nÿkomit för Writat — 8 och så berörs

ᚦᛁᛋᛏ

ᚦᛁᛋᛏ häfves [illegible] thÿsa och intet drotning [illegible]
med langsamt
Disa. [illegible] til äventyrs [illegible]
[illegible] Verelius [illegible]
såsom Vormius läs
atsken, Oertingz [illegible]
Han sätter Latinen så: [illegible]
[illegible]

pag36 fafter. Quia leges Thisæ in pretio habendæ huc querelæ adferuntur.
— lika som Drotning Disa regerade och i Danmark.
Jag gifver och så at det ordet Þists på Jellinge stenen skal läses
thinxl [illegible] ᚦᛁᛋᛏ eller ᚦᛁᛏᛋᛁ
såsom på Tryggevældz stenen
hvilka mercka denna.
thinsk och fÿr at [illegible]
Dagen nämnes af stenen.
den der läsa vita Kubu pesi
den läs jag Kuxbl sensi
tummin hus time

ᚴᚢᛒᛁ
i Sandby på Öland

11, dubbla Consonanter emot i ordens mellan [illegible] Vocales, men än dessa 5 [illegible] på 5 stenar såsom [illegible] Siggr, Gun- nr Gunnila, vittr, Thimk. på så många stenar

[illegible] ᛁᛁᛋ ᛁᛁᛅᛏᛁ

[illegible]
ᛒᛁᛋᛏ öland 20
ᛏ ᚢᚱᛏᛁ.
ᛒᛁᛋᛏ 12.

Ty för dubbelt R skrives ᛯᚢᛁᚱᛏ. hvarvid på en sten i Edz sokn. 1:23. för det Itali säja Guerra, ᛘᚢᛚ Billing ᛒᛁᚱᛁ
ᚠᛅᛋᛏᚴ laggir. Siggr. ᛏ ᚠᛅᛏᛏ. ᛋ. ᛁᛘᛁ. ᛁ ᚱᛁᛁ. [illegible]
[illegible] ᛁᛏᛁ Öland på en pelare 2. dubbel V

Vulgari

Hwi det allmänna Swenska Alfabetet äro ~~[illegible]~~ wel 16 ståtar nämliga. A ö den 16de.

---

10 | AN. det uti Fastis står ~~en~~. H.
~~för en [illegible]~~
~~Hwar at synes hwad [illegible]~~ är
~~med [illegible] hela Calendarnio~~.

Om ~~[illegible]~~ både böckerne gitto lika, an, så läse iag det för Månen (det fordom sades Mänen). då mö(?) ellers stode der en så läse iag
~~[illegible] det in som, då [illegible]~~
~~[illegible]~~ / Men hwad ~~är~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible] sin [illegible] grunden~~
~~[illegible]~~ hwar gåå(?) ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

Der hos så äro ~~både~~ af skrifterne i båda böckerne olika punctuerade, hwilka ~~[illegible]~~ synes at texten är ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ och grundvalen för ~~[illegible]~~ läser blif(?)

~~[illegible]~~ hwar ~~[illegible]~~ synes detta tunc si scriptum erat.

Så synes pag. 38. om ordet ~~[illegible]~~ [illegible]

står
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
hwad man skal ~~[illegible]~~ om ~~Hela~~ Bokens ~~åter~~ ~~[illegible]~~

Men sannast synes vara, er, som pagina 161 uttydes med quando.

och uttydes med En.

detta wara skrifat antingen för vero.

så ~~[illegible]~~

(tunc vero)

~~der~~ af fördwarad ellers så. såsom.

Fastor. pa. 54. Cap. 21. da er han kumbr tunc si venerit det fordom sades tha ef han kumbir

~~[illegible]~~ såsom ~~[illegible]~~

~~Hwad ond ändelt skrifat wil kommer så ännu föga bilder nykommit för witat~~

10 ~~Skrifat, där nykomit för~~ ~~13~~ 13
~~witat.~~

7 4 Hwi dem står tree wesser der
och dem innan förr en wesa
ord. wet jag ingen orsak
utan witarnes ~~[illegible]~~
~~wisshet.~~ ~~i [illegible]~~ Vara hörrigt

4 ᚢ ~~med tvenne wita strek.~~ 4
~~utan~~ så med ett ~~wett~~ stående
de och et wänt dem in på sidan
de såll ᚢ eller så ᚢ. och samhgr
strek så med ond wända ᚴ.

5 6 ᚱ ~~[illegible]~~ Runi Latin allmänt rinker så, utan almänt
med fyro wita strek såll. ᚱ
sådana som på Trijggewalds
stenen i Danmark uti Ragn
hild. och uti Lyskanders Slecht
bok.

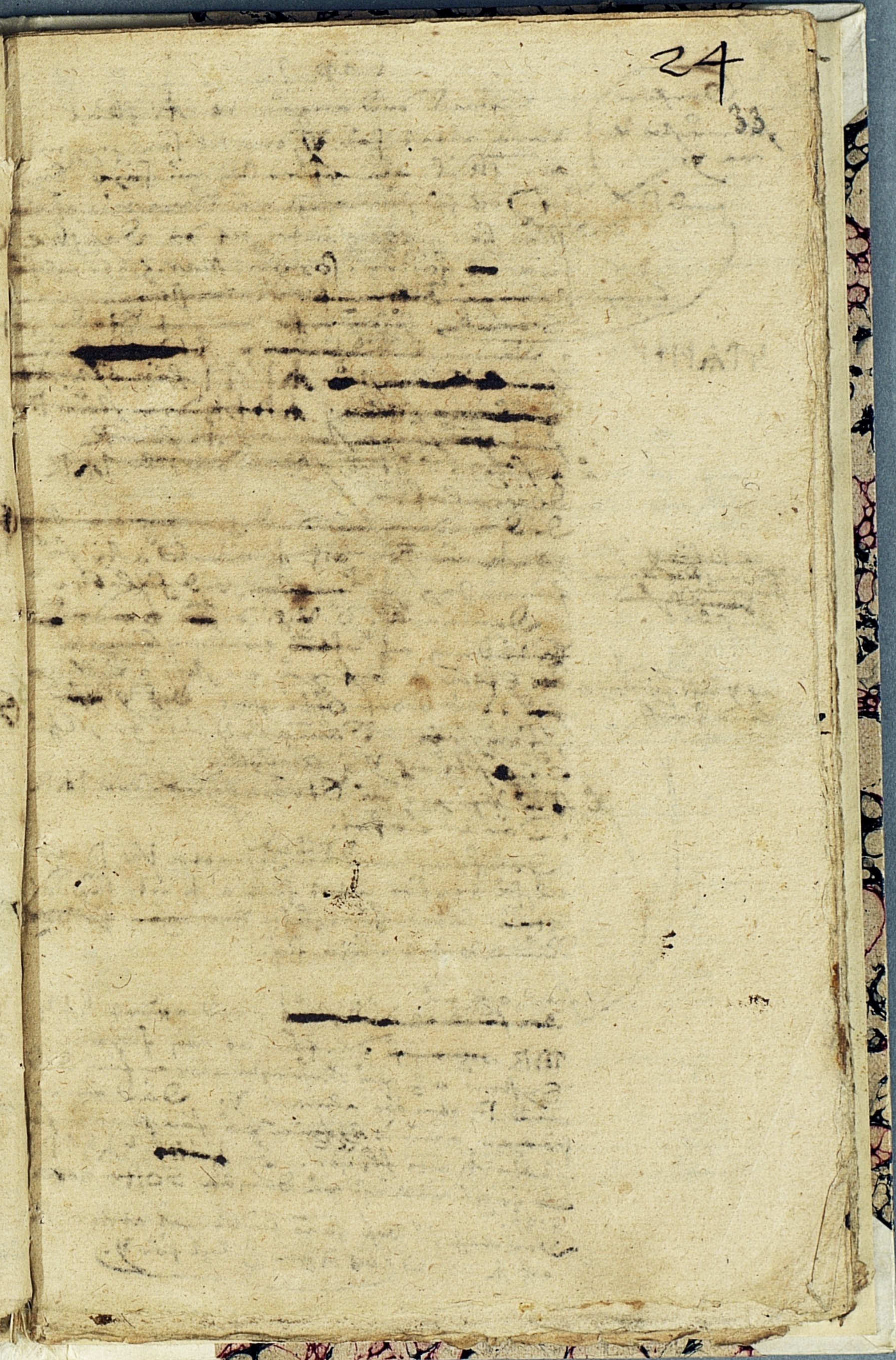
Hwad der tilkommer så finns deraförr

~~4~~ 7 ~~der~~ Uti gamla Swenske och
Skånske böker, ~~[illegible]~~ (1. Vinter) ä!
~~[illegible]~~. Vetter: och Jämlånga
(i Hels[ingia] Lagboken Jämling)
är förös haffra namn af
Vår (vere) effter ~~[illegible]~~ härias
~~[illegible]~~ om Våren.

in carsso hic

~~ᚦᛆᛋᚢᚼᚦ~~

ᛚ

Cap 12

Hvad det angår at ᛦ skal
wara ritat för ᚢ, der til ser jag in[illegible]
gen skäl. [illegible] [illegible] wij nu [illegible] [illegible]
[illegible] och så [illegible] [illegible] på [illegible]
Men han achtar intet at de Danske
[illegible] söstr. soror. Mar. 3:35. [illegible]
[illegible]
[illegible] Städing
i [illegible]
[illegible] ᛦᛉᚾᛁ [illegible]
[illegible] ᛦᛁᛁᚼ [illegible]
[illegible] R
å [illegible] 30 å Ströja [illegible] står ᛏᛦR
[illegible]
[illegible]
at ᛦ är R. och ᛦ är Ö [illegible]
finner jag på [illegible], wid [illegible]
i Danmark. Ö [illegible]
Städing, och R [illegible] fornnen [illegible]
[illegible] Efter Å och på en sten i Tilling[illegible]
[illegible] i det ordet Öfti post. [illegible]
i Frijsten Damalud uti Fryst[illegible]
Ö i öfti och Y i Arlyk.
å [illegible] Wifing 30 på Ströja kyrkedör ᛏᛦR
i Dör av Lafri.
Derföre medan ᚢ uti dissa ställe står för Y, ᚢ är
til, så tarf vi intet sättia ᛦ uti flydd[illegible]
[illegible] Utan här måste [illegible]
Runalarbetet wäja sig.

sten och på
[illegible] i det ordet ᛋᛦᛁ
ᛏᛦR [illegible] derföre at wij hafwa
[illegible] och på Runestenarna [illegible]
[illegible] Det är
med ᚢ som är almänt Y. [illegible]
[illegible] grund byggia på för [illegible]
sätter ᛦ uti flydder. [illegible] ᛋᛋᛋᛏ
[illegible] Söster Mar.
3:35.
Derneft så [illegible] förbergat at ᛦ är
och ᛦ är Ö och ᚢ gör fyllest för Y.

Derföre så måste wara Y.

med ᚢ

ᛋᛏᛦᚦᛁᛅᚠᚱ

[illegible] Danske [illegible]
[illegible] står

och Y uti [illegible]
Land Delft.

8 Så uti Gud himmel warra [illegible]
skuld. at hängiande Sol är nederhuggen.
för dessa andra: Da an ditta win
9 war skrifat. Läs iag då mån ditta
win warra skriwat, ändog de fordom sades min
10 f uti skrifat. [illegible] [illegible] fall[illegible] eller man
[illegible] aldrig emillan Vocal,,
les uti enfalt ord i wårt mål, uti [illegible]
utan V consona allena, Ty misbrukas
den f. Men för dubbelt V consona så [illegible]
tes i Runom [illegible] för ᚱ skrifwit

Wore dod gammalt så lyddet så
[illegible] [illegible] skatta, [illegible] [illegible].

11 [illegible] står tvy [illegible] Ar och en [illegible] förr,,
[illegible], kan iag intet se någon skäl utan [illegible]
[illegible] [illegible].

12 ᚴ uti [illegible] för GH. vet iag ike [illegible].
när [illegible] [illegible] [illegible] hwaraf [illegible] [illegible]
gh. såsom uti ᚼᚼᚼᚼᚼ. [illegible] emillan Vocales ᛁᚼᛁᚱ

13 R är och Latinske r men Runska [illegible] almenast
med fyra wäta strek. således ᚱ

Ab hac enim Litura — Den ud är framat 5 cap / Den til [illegible] pag 57
uti 11 Cap [illegible] [illegible] Radicera.

12
[illegible] dod än merkeligen är
Detta Ordet Rim merker intet Calendarium
eller Rimstaf Calendarij baculus, utaf begin,,
nelsen utan Romanus baculus. Ty Rim
kallades fordom Rüm, efter som ordspråket lyder
föra et frogn til rim, så är et än då et form.
fråga och så Ryssarna som och så af ålder
kalla Rom, Rim.
Primstaf af Prim, Prima facie Lunæ &

Och såsom Romerska Calendarium uti äldre
[illegible] Missaler står Aureus Numerus 3 på
Nyårs dag. Så står och Rom staf den [illegible]
på Rimstawarna.

Best läsa vid Dagningen.

Caput VIII

Literarum Danicar. figurae ex
varys monumentis erutae.
Der uprecknar han Runen hwar
Runestenarne stå.

Runska ABC är af stenarne

Danica

1 Ven uti Siälland. ~~fyra~~ uti Dragsh
~~[illegible]~~ Wordingborg — 1

2 Cimbrica Arhusiensia i Horbro. — 1

3 Alburgensia — uti Toorderup — 1
och Bryndal lef — 1

4 Viburgica Hjuling — 1
et Gunderup — 1

5 Ripensia — Konung Haraldz och
K. Gorms uti Jelling — 2
uti Oddum i Kindingz herad — 1

6. Fionica i Otterup i ~~[illegible]~~ Lunde herad — 1
i Afrnslöf i Borre herad — 1

7 Scanica många
i Harlestad herad i Hunnestad —
i Wedmanshöj herad —

8 Gotlandica Kongeklinta —
Lye kyrkegård —

Norvagica

9 Nidrosiensia i Norrkiör —
Ringwold —
Frösöken i Jämteland —

10 Bergensia
Hoppenstad i Viken —
et Ethnas —

11 Asloensia
Totten Hadelandiae —
et parochia Gram —

12 Stavangriensia
af Steenkorset i Nierumb —
i Staugeland i Horlandsokn —

dessa 3 cap.
Hans Ernst skrifver först
i sin tafla den Vormius citerar
cap. pag 43.
Der räg anno 1599. hatten desse
Alfabeta gent mot Latinska
under dem titulum

Elementa Rünica
usurpata

a Sveo-Gothis — Danis

veteribus — nostri seculi

In Patria collecta ex — extra patr.

monumentis ipsis

epitaphi, orum

1 Vplandiæ
2 Sudermaniæ
3 Vestmanniæ
4 Vestgothiæ
5 Ostrogothiæ
6 Smalandiæ
7 Helsingiæ
8 Gestriciæ
9 Medelpadiæ
10 Calendario
11 annulo Dilsboensi

observatione
12 Johannis Mag.
13 Laur. et Ol. P.
[illegible]

14 ex Vulcanio
15 ex Luca Fanensi
16 Dalekarlis
17 Danis

CAP IX

Cur eadem l[itte]ra tam diversis fi-
guris exarantur

Der tager han [illegible] af Heb.
~~[illegible]~~ de hafva [illegible] bokstafvar
som annor led skrifvas i ändan
än, änne eller fremst i orden.
Så göra wåra med R och T.
Jag lägger T och ᛐ [illegible],
ᚢ och V, ᚠ och ᛏ. Der til

R och ᚼ minnar han och ᛚ och ᛏ.

Andra ensaken håller han war
sten huggarnes åtskildnar sidh
giorde dem wäl [illegible] illa,
3 ~~[illegible]~~ är skildnar mellan
[illegible] stafvar at [illegible] fölis [illegible]
ä, [illegible] ᛒ, g för [illegible] [illegible]
uti [illegible] Exemplaren

Der har han giordt [illegible]
en tafla til, den håller
jag vara öfverflödt ty de
skildnader synes uti alle
de tre föregående stafverne

Men jag [illegible] ~~[illegible]~~ den
skildnaden som ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
Runstenar i Upland, [illegible]
det ordet ~~[illegible]~~ med ᚼ, saml.
~~med ᚼ~~, somlige med ᛁ, somlige
med ᚨ, somlige med ᛉ. Det
är Ö. Det ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ är ett wist [illegible]
til ~~den [illegible] [illegible]~~
~~Runstenar [illegible]~~
wår långe [illegible]

somlige utan R efter saml. med R
saml. med ᛉ somlige med ᛁ och
somlige med ᚼ somlige med ᛚ mest
med ᛏ. somlige med B mest [illegible]

som ~~äf~~ eher en skildnadt
för annan skil
ty
och Grekerne
uti Θ Ϡ,

sender [illegible]

Der har man [illegible]
af, [illegible] denna ingen

~~Salderi: [illegible] för~~
~~den [illegible] stafven [illegible]~~
~~somlige [illegible]~~
~~somlige [illegible]~~
~~saml. [illegible] med ᚼ~~
~~saml. med ᚼ~~
~~mest [illegible] med ᚼ~~
~~saml. med ᛁ~~

somlige med ᚠ

Men jag seger at den skild-
naden som finns å Runa-
stenarna i Upland allena
innebär ordet efter, post.
Nemligen således, at [illegible] som-
liga finnes den [illegible] sta-
ven vara ᚼ stungen [illegible]
somlige med ᚼ, somlige ᛏ 2
somlige ᚨᚢ [95. 113. 149.] somlige ᛦ för Ö.
Den andre staven [illegible]
ᛘ somlige med ᚢ. några med
ᛒ [108.] 3 staven mest med ᛐ
somlige ᛁ.
4 staven ofta borta, ofta
med ᛁ somlige med ᚼ
5 och sidsta staven är ~~[illegible]~~
~~borta~~. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ᚱ
och stundom ~~med~~ ᛦ: Ersta[illegible] ingen dera.
Den seenne (åtskilligheten)
seger jag, är et visst merke til vår Runaskrift
fram för all annor land.

~~ᚢᚠᛏᛁᛦ 88 Norby i [illegible]~~

{189. 192. 193. som
[illegible] ᚠ
ᚼᚠᛏᛦ [illegible] 87
Ö. somlige ingen i staden
för ᚠᛏᛁᛦ 1:21. [illegible]ter

2

3

4

5 ingen dera.

Samma bruk är med
fadren, så och alle
Mannanamn och
qvinnors.

Hwad dhet vil säija som
han den citerar utur Gol-
dasto om fyra bokstäfwer
som Konungen i Frankrijk
~~Chilperic~~ [illegible] har ökat uti
ABC, ~~[illegible]~~ efter der är
~~[illegible]~~ ifrån falskhet med
nyia Runiska U, uti det
ordet VUUI, det man
ätörig haraffa warit der
~~[illegible]~~ Der vil med ska fi[illegible]
~~Aimoinus de Gestis Fr[illegible]~~
~~Com[illegible], [illegible] gamal aulfen~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible]~~ Grekiska Θ Φ X Ω
~~Desse~~
Tin[illegible] ~~[illegible]~~ O Y Z Π
eggr Grekiske bokstäfwer
derföre äre ~~fåfängt~~
bemöda sig ~~[illegible]~~ . +

~~[illegible] [illegible] Gilb~~
~~[illegible] at bevijsa~~
~~något [illegible]~~, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ i intet tekn vil
Aimoin)
~~[illegible]~~ C[illegible] är
~~Citationen~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
derwest
~~[illegible]~~, medan
Citationen är
den åtskilnaden
at den citeras
utur Aimonio
och utur Greg.

och UVI

+ nodum in scirpo
quærere ~~[illegible]~~

CAP. X.

Lrar. Danicar. figuræ vari,, ores et minus tritæ.

Der har han 4 afskrifter af Runstenar som han sielf in,, tet kan läsa.
~~[illegible]~~

1 ifrå Lenåker i Skåni,, gen, dem kallade han ut förr under Cap 5 dimbrunor

2 ifrå Tyllersborg af en sten på Gomorra äng. som är en aln lang fyrkant dig skrifwin på fyra sidor

3 ifrån ~~[illegible]~~ Tuna i Norrike vid Aslo. uti en mur.

4 ifrå Törnsaker i Dalmark i Norrike. Vid 9 bokstäfwer PF17F12F⋈FΣ
~~[illegible]~~ Denna vil han likna vid Hebreiska, efter han funnit i en fransösk bok dessa orden:

Digna profecto Mo-
numenta hæ in quibus
aliquid ponatur ope

~~Monumenta~~

Cum pleni integri et
conspicui

Och skölthingarnnas
der hänsä frågor

Der gör han nu Comparati-
on ~~emellan~~ ~~Runar~~ ~~kyrkiorna~~ ~~at~~ ~~vore~~ ~~fulla~~ ~~jag~~ ~~vet~~ ~~ej~~ ~~hvad~~ ~~för~~ ~~ett~~ ~~skall~~ ~~kunna~~ ~~ådrag~~ ~~sådant~~ ~~om~~ ~~de~~ ~~förstå~~ ~~nu~~ ~~förth~~ ~~sig~~ ~~hålls~~ ~~i~~ ~~Helsingja~~ ~~land~~ ~~och~~ ~~at~~ ~~skul~~ ~~ha~~ ~~stött~~ ~~förr~~ ~~hade~~ ~~förfalla~~ ~~mellan~~ ~~desse~~
~~at~~ ~~de~~ ~~äro~~ ~~fulla~~ ~~jag~~ ~~ej~~ ~~säger~~ ~~jag~~
~~cui~~ ~~adsint~~ literarum ductus,
~~non~~ ~~verò~~ abolitarum qua-
rundam notulæ aut punc-
ta residua ut in Helsingi-
co illo, cujus Vetustatem
ad pictæ cruces abunde e-
vincant.

Nu är jag detta ~~budskap~~ bref skref in bällade reg-
ning resa til Runa och
Ångerdal at af rita stenar-
na ~~och~~ ~~bedes~~ ~~hans~~ af
~~omgeningen~~
antar ~~sielf~~ färdas dijt eller
~~fram~~ ~~at~~ låta Jan Håkan-
son fordrat at följa mig

Här ~~Stenarnen~~ ~~Konung~~ ~~Armstyr~~
~~compairds~~ ~~Studium~~, ~~som~~ ~~intet~~
~~kan~~ ~~före~~ samma stenar uti
Runa och Fröland: ~~Och~~ ~~dessa~~
~~dock~~ ~~han~~, ~~i~~ ~~dethe~~ ~~kan~~ ~~felet~~
~~om~~ ~~i~~ ~~Og~~ ~~vil~~ ~~hel~~ ~~dem~~ ~~liggi~~
~~der~~ ~~vara~~ ~~märkelig~~ dom uppå

Hvad plägar man
säja om den, som sielf intet
har sett eller skådat en
ting eller sak: Och
likväl lägger dom
dom uppå.

Stenarna ~~som~~ äro til skada i Runa står, och
och en ligger vid Fröland uti dalen
i Ångerdal.
Leta den först sielf hvad nyttast är, och dömm
sedan.

~~XI Cap vide pag. 15~~
~~Hwad Spaniska myntet och~~
~~de 2 afritningarna til~~
~~kommer, efter där är inga~~
~~Runor ugå. Så är intet~~
~~annat än fåfängia möda~~
~~sig något der om~~

CAP XI

Lvarum Danicarum nu-
merus investigatur.

Quamvis 10 mådar
Waldemars in til ändan.

~~Nota. Anno 1611. 1613~~
~~1624. lät sig utgå Runska~~
~~ABC. och finder til [illegible]~~
~~Dansk som aftast der i war~~
~~numerus 15. Men lätz han~~
~~intet förstå [illegible]~~
~~[illegible] medd detta ordet in~~
~~vestigatur~~

~~Detta ordet finnes uti Cap~~
~~[illegible] förklarer för at~~
~~han intet förstår [illegible] jag~~
~~har [illegible] wiss numerum uti~~
~~de ABC böckerne som jag~~
~~lot utgå 1611 1613 och 1624.~~

~~Oansedt han intet will här~~
~~bekänna sig [illegible]~~
~~[illegible]~~
af de Runiska ABC böckerne jag
lät utgå Annis 1611 1613 och
1624. ~~der~~ quitter numerus är
15. ~~Sy han wont at bade R och~~
~~hafwa ett lijud allmest~~

vide pag 15
om Stångerunor
Runorne.

~~Investigatur~~
ne [illegible]

~~Stingarr~~
~~hade warit [illegible]~~
~~retta sig ef~~
~~ter~~

~~Man h[illegible] sig~~

en vetta sig ~~holl~~ efter Grekiske Al[illegible]

~~liken som~~ däg ~~[illegible]~~

~~Svenske [illegible] bokstäver til [illegible]~~

~~eller [illegible] [illegible]~~ allen bladen äro

~~än som~~

~~[illegible]~~ hvad skulle då

~~det [illegible] R [illegible]~~ de

trenne R och ꝋ göra i Ru-

norna, efter däd är ikke mer

än ett ~~[illegible]~~ som warit allm[illegible]

Gamla dyllagen. ikke med mindre det

vara sådant som

tranli skrivarna

framtala

eller hvarra icke

til de 16.

utan til Stungne Runor

vidr 15 pag

pag 20 ♀

1 Hvad Stungne Runor til.

2 om Skalda bokenes Runska

som här står så ~~varden~~

hon är kompet efter

det sättet som nu är al

annat at skriva, och icke

efter gamla Runasättet

Så hällen jag den vara

nydichtat af dem som så-

ga har warit wärtor i

Runom. Ty

ibland alle Runstenar

~~jag~~ har sett ifi Svänske

och ~~4~~ affskrifterne ifra

Danmark synnerlig ~~från~~ Jelling

eller Trugge Valdz

Sager jag så
här som om
Calendario uti
7 Capitel,
hvad desse
ord til Runor
som ärö
om de dubble
Consonis.

Cap 7 bort
så

Har iag än aldrig sett
så dubla ~~sonan~~ Conso" 1
nas efter Vocalerne som här
~~här uti~~ ᛘᛆᛁᛏᛁᛋ och ᛒᛆᛚᛚ. — utsi ᛏᛏᛁ i
~~och förmenar en fadt~~ dubbla 2 — för et
V för en consonant ~~så~~ — som detta vid cap 7. pag 20.
här uti ᚢᛁᚢᚢᛁ.
och ᚦᛁᛋᛋᛏ

ad 7 Cap.
sådana ᚢ hörnota V
och vända ᚱ Latinska R som här på
~~nästan så~~ finnas ~~icke~~ reka och
Bryggiwaldz stenen den ~~...~~ inge på
~~sinnel~~ 8 hörnote R. som
utan

ᚦᛆᛁᛁ ᚴᛆᛁᛏᚴᛁᛦ. på
Runastenar står Dan Sider ᛆ och ᛏ
mark med ᛆ och icke ᚦ. Zirk.
såsom Halfdan mångestädz.
Kongen finns intet på
Jellinge stenen ty det är
intet fordom brukligit
eller heller i Danmark på Jellinge stenen
ty ~~på Jellinge stenen~~ den står
tvenne städz ᚴᚢᚾᚢᚴᛦ
Kunungr. kan jag
detta ordet hittas aldrig med
ᚴ framan för R eller ᛦ i
samma skriften.

32

ᛟᛒᚱᚼᛚᚠᛏᛁᚱ* ᛘᛅᚾᛋ* ᚼᛁ

ᚠᛚᛟᚦᛁ ᛏᚢᚢᛁ ᛒᛅᛚᛚ

~~Sid fu ... ...~~

~~hans Mannsins aur dr...~~

Sprengdan ok

flöddi tvé manns bola

rupta viri jumentum

fugit duos sessores.

De Danske Kongers
Slechte bog

Pag. 192 Koning Gorms Droning
var den ædelige oc dyde fulde
Thyre Danebod Koning Ethelreds
Daatter af Engeland; hende bleff
Danmark bebreffuit til Morgengaffue.
Döde omsider oc bleff [illegible] begraffuen
hos sin Herre udi Jellinge, (hvor Kircken
siden imellem [illegible] bona nova. da iagh dette
skref måste iagh uppstå och gå [illegible] skrifva migh [illegible]
til [illegible], som syster Christ Krabbe 4 Janu.
1624 circa 9. ant. [illegible].) ende höye som er
bygde deris graffuer, udi dalen er bygt)
hvor deris GRAFSKRIFFT siden udi voris
tid er fundit skreffuit med Runebogstaff
uer, som efterfölger. ᛐᚦᚢᚱᚢᛁ ᚴᚢᚾᛅ
ᚴᚢᚱᚦᛅ ᚴᚢᚾᛁᚴᛅ ᚴᛁᚱᚦᛁ ᚴᚢᛒᛁ ᚦᚢᛋᛁ ᛏᚢᛏ
det er. Gorm konninga giorda kube disse
offuer Thyre, kone,
Deris Søn Harald Blaatand, lod
siden føre den store steen til hendis graff
(som Saxo omtaler) oc lod ocsaa samme stede
skriffue oc sette sin fader sit Epitaphium
oc graffskrifft [illegible]

ᚼᛆᚱᛆᛚᛏᚱ ᚴᚢᛆᚢᚴᛦ ᛒᛆᚦ ᚴᛆᚢᚱᚢᚴ

ᚴᚢᛒᚢ ᛒᛆᛋᛋ

ᛘ ᛆᚠᛏ ᚴᚢᚱᛘ ᚠᛆᚦᚢᚱ ᛋᛁᚿ ᛆᚢᚴ ᛆᚠᛏ

ᚦᚢᚢᚱᚢᛁ ᛘᚢᚦᚢᚱ ᛋᚢᚦᚢᚱ ᛋᛁᚿᛋᛆ är orät

Det är

Harald Kong Byggt

Kradler Kübl dysse offtüne Gorm

fader sin oc offtune Thÿre

Mütter sina.

ᚼᛆᚱᛆᛚᛏᚱ ᚴᛆᛋᛋ ᛦᛚᛆᛆ ᛏᛆᛘᚢᚱᚴ

Haralder Kroß offtüne Dannmark

Longobard

32

49

Claudius Christoph. Lÿschand

Udi sijn Synopsi Historiarum
Danicarum som han kallar
Danske Kongers Slechtebog
Lib. 8. partis 2da Om de Dan-
ske Wandelborer och Longo-
barder. pag. 263.

men Udi woris gamle och sanferdi-
ge Danske Antiquiteter findis an-
norledis der om Een som Saxo, den
han synes wara uttaz af Paulo Di-
acono) och langt för Saxonis tid haff
ur der fordom Hedenske Adelruner
oc Gullandsfarer här om klarlige
oc tÿdelige minnet oc opskreffuet
som efterfölger:

Ebbe oc Aaghe de Hellede fro
Siden de for Hunger af Skane dro:
Da stædis de näst vorum gute, Gutland.
Mat gamle oc unge baade quindum oc mand.
Derris Suerckum varum halff fierdum sti
Oc hundrum mandum inden hurum di.
De nefforde sig Vinnilender Zach sija land,
Effter Ebbe som kom aff Vendelbo land:
Meden Aage var unum Gæding kön,
Dog de vårum baadum sinum moderes sönar.
Mir tagum til vorum baadum storr oc smaa,
At de skulde uy vorum landum naa.
De bade off allum med quindum röst,
Hud vi ville komme dennum til tröst.

Wi torkom til gissel hoffdingz mandum baadi
At de skuldum icke formeket raadum.
Saa dulde de mest Wise, mennendum toe,
De varum der vnder saa meket fro.
Wir ledum denum fölgum med drecker th…
Oc hunderede mandum inden huersum di
Til Rylandum ledum de standum da,
Jach hand med sandum sigum fra,
Derum maatt kundum ingen standum mod
illud De vundten hæd Landum vnder derum fod
Oc anderum Landum, huickum der laagum
For huckeru vaar denum allum tydum best. (mest)
Der hoffdingzmadenum varum aff dödum quald,
Gaff de sig icke til lengerum taal.
Meden valdum til Koning ienum fracker man
Hagelmunder hand hæd Jach siga hand.
De sloga de Longobarder indum derum Land,
Der bleff icke leffuend einum enisle mand.
Saa lode de sig Longobarder kaldum,
Pannonien bestridum de oc med aldum.
Oc tegnum saa nidum Vallandum der mest
Der tinerdis denum huickeru allum best
Hæd iar vel skreffuit hæd iar vel spurt
Huad de haffue sidum mandelichum giord.
Oc mest sidan de indum Vallandum kom,
Hæd var vel kynd allum verdum om
Hordi aff denum bleff mangen mand nidde
Til Carls Keyser hin stora fick lagd denum öd…

Dette selff samme beuiser oc stadfe…
ster den eldste oc mest meniste Longobar…
diske Scribenter vti Italien förnemste…
Paulus Diaconus Varnefridus som haffuer
beskreffuit den i blandt de Langobarder oc
verit deris sidste konges Desiderij Canc…
der viste oc haffde förfaret alle de Longob…
diske Antiquiteter och Skrifter til grunde

33
51

Effter samma Lingharr. pag 24.
i hans Swedish bok
Wij finder oc saa vdi wores gamle Danske oc Gullandske Antiquiteter, at den tid de Cimmerier, vaare voddra gen (som brorndt era) med Ascane, af de nis mester oc förste Hiem: da haffwe de nogen tid hulet hos de Tigraner vdi Phrygia oc Togarma (som der besat landet) hans son Gomer haffuer giff ut sig udi deris selskab, er bleffwen den ypperste Olding oc Anförrer, Landsagt dennem igiennem Scythiam oc mange andre land hen ind udi Cimbers land, som effter följendis Documenter ydermere medforer.

ᚼᛁᛁᛘᛏᛏ ᛏᚱᛁᚦᛁᚢᛚᛘ ᚼᛅᛏ ᛋᛅᚴᛁᚢᛚᛏᚦᛏ ᛏᛁᛁᛚᛘ. som ock tinghi sådana wattar, (Det är) Saght triesium Noe Son aflida nium son, hickam birytte Gomer hand intog Valland. Meran Tygar Gomers son, forr til rimum landum innan, hirytte mindrum ASIA. Oc meffeder hed folckid häckid hannum föllum Tygraner, huckid landum, fortidum neffndis Phrygia. hed er skied da aff werldum aar gangen vaar, attertan hundrata oc halffandum styr, vdindan Saruchs tidum (Saruch vaar Abrahams Oldefadher) der nunnu linda forr Tygarus Son Gomer hin nepos. ... illud

Gomeri son Tygar avus

Då vore like at Riphat är de Vendiske fädr. under:
Ty Riphei montes finnes inge annor städes.

nye
RV
NOR

Unge offuer Miernit til Europam; iem
tridie dehl aff Werldum, Oc budde no
nun Lundum i Schytters Landum, m
hin stora myret, huilked er mest mitt
Menn da af Werldum aar gangen
vaar: Atterton hundrett oc halff trid
tyr: Drog Gomer hin Unge af Skytter
landum genom mangum mod Nordun, oc
bygde saa i hed Landum huilked hitter
Vitilandum nu Julland oc ligger moud
hed Norra Moerret. Detta vaar fö
på Runska medh sådant Alphabet

a b c d e f g h i k l m n o
ᛆ ᛒ [illegible] ↓ ᚦ ᚼ ᚠ ᚴ ✳ ᛁ ᚴ ᛚ ᛘ ᛅ

p q r s t u x y z
ᚱ ᛋ ᛏ ᚢ ᛦ

Hemindenne finnict at acte oc ansee,
huorledis tiden oc folken klarlige oc
nygantlige stemmer offuer eens med
Guds ord, Josepho oc andre voris for
dum oc fremmende rigens Antiquitete
Hvadh denne Gomer hin unge sig belan
gar, finner wi hannem ingen anden sted
uten allene her antegned. Af hans sy
han Cimbros veare
Pag. 25. Oc effterdi sammestedz Gomer
är icke af Aschanetz, men af Togormæ
slect oc stammer: ville wi icke hanplante
Dei Cimmerske folk pa en fremmed
stub, Men heller deris Domare fra
deris egen oc infödde hoffding Segub

Si vera sunt.

som här efter följer;

Segub — 4 domare 60 år ——— 2020

I hans tijdh toggo Jutarna sigh vapen
ett blått lejon, (merkter landet mellan
det blå havet) öfver 9 hiärtar (ty de
hadhe der först sina hiertor at nidhslå
sin kopel) Då war Säland öfver.

hadhe lust til herreskiöld

Ostredh Atzer regerade 65 år ——— 2085

Truidh. 3 domare. bygde först Säland 56 — 2141

Tielvar 4 dom. regera. 41 ——— 2182

Ostredh — 5 18 ——— 2200

6 regera. 66 ——— 2266

Guthi — de Vitterl och Judras 6 dom. hans son
intogh först Gotland och gaf det först 2264
namn. anno efter sin faders namn
först lände han til Borringholm och
satte der en Beor br^d af hans der nämdes
han, om hans skrifs i 4 boken.

Tielvar

Truid 8 dom.

Ingvar

Toreldz härat

Toreld — efter hans namn är Tureldz 2696
Klöster och Toreldz härad i Jutland
i mot frankriken

Elling — af hans namn är Elling eller Jelling 2771
hjssel. regerade 75 år

Vese eller Vise — (I hans tijdh war himle mech 2859
tigh i Sæland) dödde.
formenis at liggia begrafven icke langt från
Tyndeby hwar hans steen dijsser ännu
skal findis uti marken, at der på warend
stet

efter Syndfloden 1202 år

NY RVNA

sett oc läst som nogen ann, efter følgen-
gendis Rüne Bogstaffuer:

ᚼᛁ ᛚᛁᚴᛁᚱ ᚢᛁᛋᛁ ᛆᚠ ᚼᛁᛏᚢᛘ ᛒᚢ
ᚢᚿᛑᛁᚱ ᛆᛒᚿᛆ ᚼᛁᛘᛚᚢᛘ ᚮᚴ ᚢᚮᛑᚢᛘ ᛋᚴᚢ

Hiliger Wese aff Hetum by
Wnder aabna himlum oc wodum sky

35 pa: Denna hymlen will han allmest hafwa
wådt öfwer Säland, och hans son
Dan förste Kånig i Danmark
Ifra Gomer, som bördt Jütland
til Dan räknar han 1059 år
wi Davidhz tidh ifrå Konung.

än En Lögen

pag. 28. Inbyggerne (~~i Skåne~~) opp i
landet (Skåne) som til förende kallade
sig Gether och Gother, worde han
naffnd oc denom til et mycket kiändtig
bröds vindisbyrd, kallade denom efter
sit egit naffn Guther oc Gythin
ger oc at disse samlade provincier
skulle aldrig igen skiljas eller skillis
fra hin andre, Da lige som det gam
ske land skicker sig efter en DRA
GIS lignelse gaf han denem en
GVL oc GYLDENE DRAGE udi
et röd feld udi deris VÆBEN oc
krigsmerker, som de endnu föra til
denne närwarandis dag.
För detta til Guti gå andra sig

5535

Vlfilas — den kallen han Vlphilas
som hafer icke upfunnit Runer
uthan diviulgavit exteris nationib.
udi Valentis tijd som blef sla
gen 382 A.C.

Pag. 129 om Danskes börian — Danske monu

Tunc novies 100 bis 1000. 10que per annos, — 2910
Testib. historiis, fulserat orbis honos,
Vt nitida rigidæ læter origine gentes
Prima vi titulum Dania regis habet.
Oc som de Danske haf[v] Rimet
Der man skref ni tusend oc sa ti faar
fra Verdens begijndelse gangen vaar,
Da time dis Danske den ære
Dan som lod[e] der Lande, af marcken oc sig
kaldet dem Danmarck men de ligt
Med Cronen det naffn at bære

Gijmbo'a koningens Dotter
af Gillande hvad man?
Ante 298 Anthyrius.
Humblonii Rex

pag 143 Hotter koning Hotbrods
anden Son indtog Sverrig, Slaven,
Saxen oc Curland. forde krigh med
Balder konig af Norrige den Helli
ge Ottins Son föll. — 3464

Hotar (ā te mendaciss.

Hand meenis at være begraffuen
her øster i Sædland wid den Konge-
lige gaarde Tryggewalde, hvor han
haffuer i marken ladet sammen sette
de en stor høy oc backe. Der al-
mindelige hole fir Meen oc Mal-
staffuer med den gemeene mand: De
omlagde store stene, oc mit på fla[t]
en opreyste en mechtig høy steen
oc på siderne lod indhugge at skil-
lige hull, hvor udi hand oc hans go-
de mend kunde binde deris heste. (Tekeni)
Oc haffuer på samme steen (som
er siden indflöt oc henfat mit
på Boregaarden på fornæffnde
kongelige huß Tryggewelde) la-
det skriffue med Runebogstaff-
uer som efterfølger.

nye RVN or

ᛏᚢᚴ ᛋᚴᛅᚦ ᛒᛅᛅᛋᛁ ᛒᛅᚼ

ᛅᚢᚴ ᚴᛅᛚᛒᛅ ᚼᛁᚢᛚ ᛒᚱᛅᛋᛁᛅ ᚱᛁᚴᛅ

ᛦᛏ ᚼᛦᚴᛏᛅᚱ ᛋᚢᛅᛁ ᛦᚢᚴᚴ ᛋᛅᛏᛁᛋ

ᛉᛦᚱ ᛏᛅᛁ ᛅ ᚴᚢᚳᛏᚢᚴᛅᚢᛅᚴ ᛋᛁᛅ ᚴᚱᛁ ᚴᚢᚴᚼ

ᛁᛅ ᛁᚱ ᛒᚴᛁᚢᛅᚳ ᚢᚼᚱᛁᛅ ~~ᛋᛋᛁᛦᛅ~~ ᛅᚢᛁᛅ-ᛁᛦᚦ ᚳᛁᛏᛁ

ᚼᚢᛅᚱ ᚴᛅᚱᛁᛅ ᛏᚱᛅᛏᛅ ᛋᚴᛁᚴᛅ· ᛏᛅᛁ

ᛅᚦ ᚦᚱᛅᛋᛁ, ᛁᚳᛁ ᚦᚢᛅᚱᚦ ᚱᛅᚴᛅ

Lögn skrifft.

Jeg sköd dysse disse /
Jeg kende hion disse Rige /
At holdet sa sum i malsteffne settis /
For dem ny kund ture vel sine Kri fölle /
J er bleffuen verie offuer eders nytte /
Hurr lere trette at skille, der i
ey fordriste udi et querd Rige.

Hans drouning vaar Nanna, hans
hofmesters den forstandige Gevars dotter
med hende aflede hand tre Sönner
1 Herlöff 2 Hart 3 Rörich Slingeband

pag. 152 [illegible] (Frode Fridgode) var
koning af Dan[illegible] [illegible] fick [illegible]. Sverrige
England [illegible] Polen
Slaven Ryssl. Tartarier Vender Ungern
Saxen Franken och alle riger fra
Tartariet til Rhein. Förde krig
imod den mectige Hunners koning
Hune, oc hafde under sin krigs hær
50 koninger med deris macht, som
Hammer fälde oc tamde. Afflog hans
hær, tvingede oc siden lagde hunder
[illegible] oc halffiersindstiuffue [illegible] konger
[illegible] [illegible] Haff oc skreff #

pag 153. Hammer fälde den Danske hær
mange gode kaffuner
Lagde Guld på Alfarne vejen

herrer oc Poet Hiarne Skiald m
Poet oc Skialdre udi Regementet, som
udi forneffnde Kong Frodis sons fæ[illegible]
varelse blef sat til Konning aff In-
byggerne, for det loflige Graff-
skrifft hand dictede Kong Frode til
ære, hindendis.

Kong Frode som Dane met Hiertens atra
begærende lenge at lefve
Der hand var död oc falden dem fra
Saa sorgfuld hver mand blef för
De vilde ey miste den herre saa from
Med iammer oc hver mandz qvide:
Förde de hans lig / tre aar hen om
Med sig i landen saa vide
Her vnd milde oc vaaden sky
hviler den herre med ære
hans naffn dog gaar af vide dy
Men verden til mange vere.

Vers för sagt fra Verdens
Skabelse 3967.
Christus föddis A.M. 3962 sege

